

ŚWIĘTE TRIDUUM PASCHALNE MĘKI, ŚMIERCI I ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO

ORAZ OKRES WIELKANOCNY

Całość obrzędów według Mszału Rzymskiego dla diecezji polskich (MR², s. 126-185, czytania: LM² II, s. 261-303) lub według mszałów dla diecezji państw, w których posługuje nasze Zgromadzenie. Kolor szat liturgicznych według rubryk.

Należy pamiętać, iż dla naszego Zgromadzenia Święta Wielkanocy są szczególnie ważne z racji Tajemnicy Paschalnej, którą żyjemy i dlatego mamy przyłożyć wszelkich starań by były one przez nas szczególnie uroczysto obchodzone (por. KCR, 78).

Wiele placówek naszego Zgromadzenia nosi wezwanie „Zmartwychwstania Pańskiego”. Tam, gdzie zachował się zwyczaj procesji rezurekcyjnej rano, należy tę Mszę świętą uznać za główną Mszę odpustową wspólnoty. Nie wolno innej Mszy, w tym dniu, ogłaszać jako głównej i odpustowej. Tam, gdzie procesja rezurekcyjna jest w nocy po Wigilii Paschalnej, można w dzień Wielkanocy wyznaczyć na Mszę odpustową jedną z Mszy świętych (powinna to być wówczas tzw. suma).

WSKAZANIA LITURGICZNE NA TRIDUUM PASCHALNE

Opracowanie na bazie tradycji własnej Zgromadzenia oraz fragmentów dokumentu: Kongregacja Kultu Bożego, *List okólny o przygotowaniu i obchodzeniu Świąt Paschalnych*, Rzym, 16 stycznia 1988;

1. Wszyscy zmartwychwstańcy muszą pamiętać, że nie są to dni przygotowania do uroczystości Paschy, ale jest to właściwy już obchód Paschy Chrystusa. Święte Triduum Paschalne Męki oraz Zmartwychwstania Pańskiego jaśnieje jako szczyt całego roku liturgicznego.
2. Czas ten słusznie jest określany jako *Święte Triduum Chrystusa ukrzyżowanego, pogrzebanego i wskrzeszonego*. Nazywa się go *Triduum paschalnym*, ponieważ uobecnia się wtedy misterium Paschy – przejścia Pana z tego świata do Ojca. Przez sprawowanie tego misterium w znakach liturgicznych i sakramentalnych Kościół jednoczy się wewnętrznie z Chrystusem, swoim Oblubieńcem.
3. Trzy dni paschalne rozpoczynają się od Mszy Wieczery Pańskiej w Wielki Czwartek, szczyt osiągają w Wigilię Paschalną, a kończą się Nieszporami Niedzieli Zmartwychwstania.
4. Zaleca się wspólne sprawowanie Godziny Czytań i Jutrznii w Wielki Piątek i w Wielką Sobotę (nie sprawuje się ich wspólnie w Wielki Czwartek). Oficjum to, nazywane niegdyś *Ciemną Jutrznia* winno otrzymać właściwe miejsce w pobożności wiernych i dopomagać do nabożnej kontemplacji Męki, Śmierci i Pogrzebu Pana w oczekiwaniu na Jego Zmartwychwstanie.
5. Należy dołożyć starań, aby wszystkie nabożeństwa celebrowano godnie, z udziałem całej wspólnoty zakonnej, licznie zebranych wiernych, dobrze przygotowanych ministrantów i zespołów śpiewaczych.

POGRZEB W CZASIE TRIDUUM PASCHALNEGO

6. Nie wolno celebrować Mszy pogrzebowej. Pogrzeb odbywa się jak zwykle, ze śpiewem. Zamiast Mszy sprawuje się liturgię słowa oraz Obrzęd ostatniego pożegnania. Uczestnikom pogrzebu nie udziela się Komunii.
7. W okresie – od Wielkiego Czwartku wieczorem do Wielkiej Soboty włącznie, nie wprowadza się pogrzebu do kościoła, w którym odbywa się adoracja Najświętszego Sakramentu.

8. Jeżeli to możliwe pogrzeb należy sprawować w godzinach porannych.

WIELKI CZWARTEK – WSKAZANIA LITURGICZNE

9. Zakazana jest celebracja Mszy Wieczerzy Pańskiej bez udziału ludu.
10. Należy gorąco zachęcić wiernych do udziału we Mszy i do przyjęcia Komunii świętej w dzień ustanowienia Najświętszego Sakramentu. Komunii należy udzielać tylko w czasie Mszy. Chorym wolno ją zanieść o jakiegokolwiek porze dnia. Można udzielić Komunii osobom, którym obowiązki nie pozwalają na udział w wieczornej Mszy Wieczerzy Pańskiej.
11. Wierni, którzy uczestniczyli w kościele katedralnym w Mszy Krzyżma mogą przyjąć Komunię po raz drugi podczas Mszy Wieczerzy Pańskiej. Podczas tej Mszy wierni mogą przystąpić do Komunii pod obiema postaciami.
12. Tabernakulum ma być puste. Do Komunii świętej duchowieństwa i wiernych na dziś i na dzień jutrzejszy należy podczas tej Mszy konsekrować odpowiednią ilość hostii. Konsekuje się również hostię przeznaczoną do wystawienia w Grobie Pańskim.
13. Gra na organach jest dozwolona tylko dla podtrzymania śpiewu.
14. Podczas śpiewu *Gloria* uderza się w dzwony; po skończeniu tego śpiewu dzwony i dzwonki milkną aż do *Gloria* śpiewanego w czasie Wigilii Paschalnej.
15. Po Ewangelii powinna być wygłoszona homilia. Po homilii może mieć miejsce obrzęd umycia nóg wybranym mężczyznom, który oznacza służbę i miłość Chrystusa, który przyszedł nie po to, aby Mu służyli, lecz aby służyć. Akt ten może być uzupełniony przez ucałowanie obmytych stóp. Jeżeli stosuje się obmycie nóg i ich ucałowanie to należy te znaki wyjaśnić podczas kazania.
16. Dary dla ubogich, zebrane w Wielkim Poście jako owoce pokuty, można przynieść w procesji na przygotowanie darów.
17. Jest rzeczą stosowną, aby diakoni, akolici albo szafarze nadzwyczajni zanieśli Komunię świętą do chorych, którzy mają Ją przyjąć w domu. W ten sposób chorzy mogą się głębiej złączyć z Kościołem sprawującym Eucharystię.
18. Dla przechowywania Najświętszego Sakramentu należy przygotować i urządzić kaplicę, tak aby sprzyjała medytacji. Jej wystrój winien być surowy i skromny, zgodnie z Liturgią tych dni.
19. Kaplicę adoracji (jej dekorację) należy usunąć po Liturgii Wielkiego Piątku.

PRZENIESIENIE NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

20. Po modlitwie po Komunii kapłan przenosi Najświętszy Sakrament w procesji do odpowiednio ozdobionej kaplicy. W czasie tej procesji śpiewa się hymn *Ślaw, języku, tajemnicę* (bez dwóch ostatnich zwrotek) lub inną pieśń eucharystyczną.
21. Po przyjsciu do miejsca przechowywania, kapłan stawia Najświętszy Sakrament na ołtarzu, okadza, a po odśpiewaniu *Przed tak wielkim Sakramentem* zamyka tabernakulum.
22. Po chwili cichej adoracji kapłan z ministrantami powraca do zakrystii. Następnie obnaża się ołtarz.
23. Dziś za uroczyste odmówienie dwóch ostatnich zwrotek hymnu *Przed tak Wielkim Sakramentem* można uzyskać odpust zupełny.
24. Zachęcić wiernych, aby przez jakiś czas nocy, według tego jak okoliczności na to pozwalają, trwali na adoracji Najświętszego Sakramentu (można odczytać dla medytacji jakąś część Ewangelii według św. Jana, szczególnie rozdziały 13-17).
25. Po północy adoracja winna się odbywać bez zewnętrznej okazałości, ponieważ rozpoczęła się już dzień Męki Pańskiej.

26. Najświętszy Sakrament należy złożyć w zamkniętym tabernakulum – nie należy wystawiać Go w monstrancji.
27. Tabernakulum nie może mieć kształtu grobu; należy unikać samego wyrażenia grób: kaplicę złożenia nie przygotowuje się w celu przedstawienia Pańskiego pogrzebu, lecz w celu przechowania Chleba eucharystycznego do rozdzielania Komunii w Liturgii Męki Pańskiej.

WIELKI PIĄTEK MĘKI PAŃSKIEJ – WSKAZANIA LITURGICZNE

28. Dziś i jutro Kościół, zgodnie ze starożytną tradycją, nie sprawuje Eucharystii; Komunii świętej udziela się wiernym jedynie podczas liturgii ku czci Męki Pańskiej; chorym, którzy w tej liturgii nie mogą uczestniczyć, Ciało Pańskie może być zaniesione o każdej porze dnia.
29. Dla tych, którzy nie mogli jeszcze skorzystać z sakramentu pojednania, należy dać okazję poza liturgią popołudniową.
30. Liturgia Męki Pańskiej winna być sprawowana w godzinach popołudniowych, około godziny 15.00. Z racji duszpasterskich można wybrać późniejszą godzinę.
31. Po proklamacji Ewangelii mówi się lub śpiewa „*Oto słowo Pańskie*”.
32. Należy wybrać pierwszą lub drugą formę obrzędu odsłonięcia Krzyża podaną w Msza-le. Obrzęd ten należy sprawować z okazałością godną tego znaku zbawienia. Osobista adoracja Krzyża jest najważniejszym elementem w tym obrzędzie. Dlatego należy przedstawić Krzyż do adoracji każdemu z wiernych i jedynie w bardzo dużym zgromadzeniu ludu można zastosować obrzęd adoracji dokonywanej przez wszystkich razem. Do adoracji należy używać tylko jednego Krzyża ze względu na prawdziwość znaku i z tej racji, iż jest to najważniejszy moment i cel Liturgii dnia dzisiejszego. Po skończonych obrzędach obnaża się ołtarz, pozostaje Krzyż i cztery świeczniki.
33. Obrzędy Liturgii Męki Pańskiej i Wigilii Paschalnej należy celebrować przy ołtarzu głównym, a Boży Grób urządzić w bocznej kaplicy lub na bocznym ołtarzu tak, aby nie stanowił przeszkody dla obrzędów Wigilii Paschalnej.
34. Z racji duszpasterskich nigdy nie należy zaniedbywać w tym dniu nabożeństw, takich jak Droga Krzyżowa czy wspomnienie boleści NMP. Teksty i śpiewy tych nabożeństw należy dostosować do ducha Liturgii tego dnia. Porę tych nabożeństw należy tak zsynchronizować z godziną głównej celebracji, aby okazywało się, że czynność liturgiczna z natury swej znacznie przewyższa wszystkie te nabożeństwa.

WIELKA SOBOTA – WSKAZANIA LITURGICZNE

35. W dniu dzisiejszym Kościół trwa przy Grobie Pańskim, rozważając Mękę i Śmierć Chrystusa oraz Jego zstąpienie do Otchłani, a także w modlitwie i wstrzeźliwości oczekuje na Jego Zmartwychwstanie.
36. W kościele można wystawić Krzyż dla uczczenia przez wiernych oraz obraz Matki Bożej Bolesnej (może to być ikona Matki Bożej Sulisławskiej).
37. Dzisiaj Kościół powstrzymuje się od sprawowania Mszy świętej; ołtarz dalej pozostaje obnażony aż do Wigilii Paschalnej. Komunii świętej można udzielać tylko na sposób Wiatyku.
38. Dziś błogosławi się pokarmy wielkanocne. Modlitwę tę należy poprzedzić wspólną adoracją przy Grobie Pańskim.
39. Adoracja przy Grobie Pańskim winna trwać tylko do rozpoczęcia Wigilii Paschalnej. Bezpośrednio przed jej rozpoczęciem kapłan ubrany w komżę i stułę, intonuje krótki śpiew na cześć Najświętszego Sakramentu, następnie wyjmuje Hostię z monstrancji i chowa w tabernakulum. Na figurę Chrystusa leżącego w grobie kładzie się białą zasłonę, a w Grobie Pańskim ustawia się figurę Chrystusa Zmartwychwstałego. Po scho-

waniu Najświętszego Sakramentu wygasa się światła, z wyjątkiem wiecznej lampki albo dwóch świec.

WIGILIA PASCHALNA W WIELKĄ NOC – WSKAZANIA LITURGICZNE

40. Zgodnie z bardzo dawną tradycją ta noc jest czuwaniem na cześć Pana (Wj 12, 42). Wigilia sprawowana tej nocy, upamiętniająca świętą noc zmartwychwstania Pana, jest matką wszystkich świętych wigilii. Wierni posłuszni upomnieniu Ewangelii (Łk 12,35), trzymając w rękach zapalone świece, oczekują powrotu Pana, aby, gdy nadejdzie zastał ich czuwających i pozwolił zasiąść do uczyty.
41. Liturgia Wigilii należy do Niedzieli Zmartwychwstania i zgodnie z tradycją oraz nowymi przepisami powinna być celebrowana w nocy, a przynajmniej nie można rozpoczynać jej przed zachodem słońca, ok. godz. 19.00.
42. Niedozwolone jest sprawowanie samej Mszy świętej bez Wigilii Paschalnej.
43. Mszę Wigilii Paschalnej, nawet gdyby była sprawowana przed północą, należy uważać za Mszę Niedzieli Zmartwychwstania (wierni wypełniają obowiązek przykazania kościelnego).
44. Stosowną jest rzeczą, aby wierni w Komunii Paschalnej mogli przeżyć pełnię znaku Eucharystii, przyjmując ją pod postaciami chleba i wina.
45. Po obrzędzie światła (*lucernarium* i *orędzie paschalne* – część pierwsza), Kościół rozważa wielkie dzieła, jakich Bóg dokonał od początku dla swojego ludu, oraz wyraża ufność w Jego słowo i obietnice (część druga – *liturgia słowa*); i wraz ze swymi nowymi członkami, odrodzonymi w sakramencie chrztu (część trzecia), zostaje zaproszony do stołu eucharystycznego, który Pan przygotował Kościołowi, jako upamiętnienie Jego śmierci i zmartwychwstania, w oczekiwaniu na Jego chwalebne powtórne przyjście (część czwarta).
46. Poza kościołem przygotowuje się ognisko w celu pobłogosławienia nowego ognia. Jego płomień winien być taki, aby rzeczywiście mógł rozproszyc ciemności i rozjaśnić noc. Należy przygotować świecę paschalną, która ze względu na prawdziwość znaku winna być odlana z wosku, corocznie nowa, jedyna, znacznej wielkości, nigdy zaś sztuczna. Ma przypominać Chrystusa – Światłość świata.
47. Czytania Pisma świętego stanowią drugą część Wigilii. Opisują one sławne dzieła historii zbawienia. Śpiew psalmu responsoryjnego, milczenie i modlitwa kapłana dopomagają wiernym w rozmyślaniu nad tymi dziełami. Gdzie to będzie możliwe można wykonać wszystkie czytania, aby była zachowana pewna długość celebracji wynikająca z natury Wigilii Paschalnej. Jeśli okoliczności duszpasterskie wymagają zaś, aby została zmniejszona liczba czytań, należy wykonać przynajmniej trzy urywki ze ST; nigdy nie należy opuszczać czytania z Wj 14 i odpowiadającej mu pieśni.
48. Trzecia część to liturgia chrzcielna. Paschę Chrystusową i naszą sprawujemy w sakramencie. Bardzo jasno się to wyraża gdy udzielane są sakramenty chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych lub przynajmniej chrzest dzieci. Gdy jednak nie ma kandydatów do chrztu, to w kościołach parafialnych błogosławi się wodę chrzcielną. Gdzie nie ma kandydatów do chrztu, ani nie ma błogosławieństwa wody chrzcielnej, to upamiętnia się Chrzest przez pobłogosławienie wody przeznaczonej do pokropienia zgromadzonego ludu.
49. Za odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych podczas Liturgii wigilijnej można dostąpić odpustu zupełnego.
50. Należy uważać na to, aby liturgia eucharystyczna nie była sprawowana w pośpiechu; tak, aby wszystkie obrzędy i słowa otrzymały jak największą siłę wyrazu.
51. Paschał mający swoje miejsce przy ambonie, według tradycji i tajemnicy naszego Zgromadzenia jest zapalany każdego dnia przez cały Okres Wielkanocy, lub przynaj-

mniej we wszystkich uroczystych celebracjach tego okresu, a więc we Mszy świętej, w Jutrzni i w Nieszporach aż do Niedzieli Pięćdziesiąticy włącznie.

PROCESJA REZUREKCYJNA

52. W Zgromadzeniu Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa procesję rezurekcyjną sprawuje się po Wigilii Paschalnej w nocy. Jeżeli gdzieś zachował się zwyczaj procesji o poranku należy go, po przygotowaniu wiernych, znieść.
53. Zaraz po Mszy wigilijnej, kapłan ubrany w kapę koloru białego, w otoczeniu duchowieństwa i ministrantów, udaje się do Grobu Pańskiego i chwilę modli się w milczeniu.
54. Procesja rozpoczyna się wg wzoru zamieszczonego w MR², s. 180-183.
55. W procesji niesie się krzyż przepasany czerwoną stułą.
56. Po procesji, krzyż przepasany czerwoną stułą, umieszcza się po przeciwnej stronie paschału w prezbiterium.
57. Figurę Chrystusa Zmartwychwstałego należy umieścić obok ołtarza. Nie wolno jej stawiać na mensie ołtarzowej.

II NIESZPORY NIEDZIELI ZMARTWYCHWSTANIA

58. Święte Triduum Paschalne zostało uroczyście rozpoczęte w Wielki Czwartek Mszą Wieczery Pańskiej. Powinno być więc także uroczyście zakończone nieszporami chrzcielnymi w niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego.
59. Należy zachować tam, gdzie trwa lub – zależnie od okoliczności – wznowić, tradycję odprawiania w dzień Wielkanocy nieszporów chrzcielnych. W ciągu tych nieszporów, podczas śpiewania psalmów odbywa się procesja do pięknie ozdobionej chrzcielnicy.

OKTAWA WIELKANOCY

60. Przez całą Oktawę Wielkanocy należy we wszystkich Mszach śpiewać lub recytować Sekwencję.
61. Dekorację Grobu Bożego należy usunąć po zakończeniu Oktawy Wielkanocy. Z racji duszpasterskich można ją pozostawić do uroczystości Wniebowstąpienia Pańskiego. Dekorację tę należy jednak koniecznie usunąć zaraz po zakończeniu uroczystego dnia Wniebowstąpienia Pańskiego.
62. Wypada aby w Oktawie Wielkanocy odprawiać wraz z ludem uroczyste Nieszpory połączone z kazaniem lub homilią. W czasie tych kazań można poruszyć m.in. mistagogię samego sakramentu chrztu świętego, lub przedstawić znaczenie i teologię symboli wielkanocnych takich jak: paschał [por. Z. Skóra, *Rozpoznawać znaki zmartwychwstania. Paschał*, w: „Resurrexit. Duchowość zmartwychwstańcza” 1(2016), s. 29-30], krzyż przepasany czerwoną stułą [por. Z. Skóra, *Rozpoznawać znaki zmartwychwstania. Krzyż z czerwoną stułą*, w: „Resurrexit. Duchowość zmartwychwstańcza” 2(2016), s. 19-21], lub figura Chrystusa Zmartwychwstałego trzymającego porzec.
63. Przełożeni zakonni i proboszczowie dołożą wszelkich starań by duch Paschalny był szczególnie wyakcentowany w domach i parafiach zmartwychwstańczych.

OKRES WIELKANOCNY – WSKAZANIA LITURGICZNE

64. Obchód Paschy trwa przez cały czas wielkanocny. Albowiem pięćdziesiąt dni od Niedzieli Zmartwychwstania do Niedzieli Zesłania Ducha Świętego obchodzi się z wielką radością jako jeden dzień świąteczny, co więcej, jako wielką niedzielę. Pierwsze

osiem dni Okresu Wielkanocnego stanowi Oktawę Wielkanocy i obchodzi się je jako uroczystości Pańskie.

65. Niedziele Okresu Wielkanocnego uważa się za niedziele Wielkanocy i po Niedzieli Zmartwychwstania nazywają się one: drugą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, siódmą Niedzielą Wielkanocną. Na siódmą Niedzielę Wielkanocną przeniesiono i wyznaczono w niektórych krajach, w których posługujemy, obchód Wniebowstąpienia Pańskiego. Dni powszednie po Wniebowstąpieniu aż do soboty przed Zesłaniem Ducha Świętego włącznie przygotowują na przyjście Ducha Świętego Pocieszyciela. Ten święty okres pięćdziesięciu dni kończy Niedziela Zesłania Ducha Świętego.
66. Paschał mający swoje miejsce przy ambonie, winien być zapalany na Mszę, Jutrznie i Nieszpory, zwłaszcza celebrowane w niedziele i święta, i w czasie innych obrzędów liturgicznych. Po przeciwnej stronie stawia się albo zawiesza krzyż przepasany czerwoną stulą. Jeżeli w prezbiterium lub nad ołtarzem jest stały krzyż odpowiednio duży, nie stawia się dodatkowego krzyża (czerwoną stulę należy zawiesić na jego ramionach). Obok ołtarza (a nie na mensie ołtarzowej) stawia się figurkę Zmartwychwstałego Chrystusa.
67. Niedziele Okresu Wielkanocnego mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi świętami Pańskimi i uroczystościami. Uroczystości na cześć Najświętszej Maryi Panny i Świętych, które przypadają w ciągu tygodnia, nie mogą być obchodzone w niedzielę.
68. Jeżeli zewnętrzny obchód Patrona lub Tytułu kościoła przypada w niedzielę Okresu Wielkanocnego nie wolno użyć formularza odpustowego. Na sumie odpustowej wolno zastosować następujące elementy: kolor szat, homilię, modlitwę powszechną, pieśń o tytule lub świętym na przygotowanie darów i zakończenie, wymienić imię świętego w Modlitwie eucharystycznej, procesję teoforyczną, śpiew Te Deum i błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem.
69. Wypada, aby dzieci przystępowały w Niedziele Wielkanocne do pierwszej Komunii świętej. Duszpasterze niech pouczają wiernych o ważnym znaczeniu przykazania kościelnego nakazującego w tym okresie przyjęcie Komunii świętej. Bardzo zaleca się, aby przede wszystkim w oktawie wielkanocnej zanoszono Komunię świętą do chorych.
70. W dni powszednie Okresu Wielkanocnego kapłan może wybrać albo Mszę z dnia powszedniego, albo Mszę o świętym, którego wspomnienie przypada, albo Mszę o jakimś świętym wpisanym w tym dniu do Martyrologium.
71. W dni powszednie Okresu Wielkanocnego Msze w różnych potrzebach i wotywnie zasadniczo są zakazane. Można je celebrować dla ludu jeżeli wymaga tego prawdziwa potrzeba lub dobro wiernych. Decyduje o tym rektor kościoła albo sam kapłan celebrujący.
72. W dni wspomnień Świętych, jeśli nie ma czytań własnych, z zasady stosuje się czytania wyznaczone na dni powszednie. W niektórych przypadkach proponuje się czytania przystosowane, które naświetlają szczególny aspekt duchowego życia albo działalności Świętego. Używanie tych czytań nie obowiązuje, chyba że przemawiają za tym prawdziwe racje duszpasterskie.
73. Należy pielęgnować zwyczaje ludowe związane z czasem Wielkanocnym. Trzeba zadbać, aby tego rodzaju zwyczaje, które sprzyjają pobożności wiernych, zharmonizować z liturgią, aby z niej czerpały i do niej prowadziły.

PROCESJE W NIEDZIELE OKRESU WIELKANOCNEGO

74. W kościołach, których usytuowanie pozwala na urządzenie procesji na zewnątrz, w niedziele Okresu Wielkanocnego, jeżeli istnieje taki zwyczaj i przemawiają za tym racje duszpasterskie, można odprawić procesję przed główną Mszą. W tej procesji

wierni wyznają wiarę w Zmartwychwstanie Chrystusa i wyrażają radość z nadziei życia wiecznego.

„VIA LUCIS” („Droga światła”)

75. W naszych czasach, w wielu regionach, rozpowszechniło się nabożeństwo noszące nazwę *Via lucis*. Podczas niego, podobnie jak w Drodze krzyżowej, wierni idą w procesji, rozważając różne ukazania się Chrystusa – od Jego zmartwychwstania aż do wniebowstąpienia w perspektywie Paruzji. W nabożeństwie *Via lucis* wierni wspominają centralne wydarzenie wiary, jakim jest zmartwychwstanie Chrystusa, oraz fakt bycia uczniami Pana, którzy przez chrzest, jako sakrament paschalny, przeszli z ciemności do światła łaski.
76. Od dawna Droga krzyżowa koncentrowała uczestnictwo wiernych na pierwszym etapie wydarzenia paschalnego, tzn. na męce Pana, i na niej skupiała uwagę ludu. W naszych czasach analogiczne nabożeństwo *Via lucis* może skutecznie koncentrować żywotne przeżycie wiernych na drugim etapie Paschy Pańskiej, tzn. na zmartwychwstaniu, pod warunkiem, że będzie ono wierne tekstom ewangelicznym.
77. Nabożeństwo *Via lucis* może się stać ponadto doskonałą pedagogią wiary, zgodnie z powiedzeniem: „przez krzyż do zmartwychwstania”. Wreszcie *Via lucis* w społeczeństwach naznaczonych „kulturą śmierci”, często niosącą lęk i unicestwienie, jest bodźcem do odnowy „kultury życia”, tzn. kultury otwartej na nadzieję i pewność wiary.

WNIEBOWSTĄPIENIE PAŃSKIE – WSKAZANIA LITURGICZNE

78. Po I nieszporach uroczystości Wniebowstąpienia Pańskiego usuwa się z prezbiterium figurkę Chrystusa Zmartwychwstałego. Pozostają tylko: paschał i krzyż przepasany czerwoną stułą. Dekoracja ta pozostaje w prezbiterium do Dnia Zesłania Ducha Świętego włącznie.

ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO – WSKAZANIA LITURGICZNE

79. Po ostatniej Mszy Świętej (albo po Nieszporach, jeśli nie ma Mszy wieczornej) paschał umieszczamy przy chrzcielnicy: zapala się go w czasie chrztu i od niego zapala się świece nowo ochrzczonych. Należy go stawiać obok trumny w czasie obrzędów pogrzebowych.
80. Jeżeli w kościele nie ma chrzcielnicy, lub jest to kaplica, w której posługują zmartwychwstańcy (także kaplica domowa) to paschał pozostaje w prezbiterium i zapala się go w czasie każdej Mszy niedzielnej, z wyjątkiem Okresu Bożego Narodzenia i Wielkiego Postu.
81. Jeżeli paschał został przeniesiony w pobliże chrzcielnicy to można go zapalać podczas każdej niedzieli z wyjątkiem okresów Bożego Narodzenia i Wielkiego Postu – chyba, że zaznaczono inaczej.
82. Krzyż paschalny odnosi się do zakrystii (można to uczynić w procesji na zakończenie Mszy wieczornej lub nieszporów); z krzyża zdejmuje się czerwoną stułę (po zakończonej liturgii).
83. Za pobożne i publiczne odmówienie lub odśpiewanie hymnu Przybądź Duchu Stworzycielu można zyskać odpust zupełny.